

RAADSINFORMATIEBRIEF met beantwoording artikel 42 vragen

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

5 oktober 2021

Kenmerk

Z/21/025814 / D/21/034176

Portefeuillehouder

George Becht

Portefeuille

Werk & Inkomen

Opsteller

Schneider, Erik

Onderwerp

Beantwoording Schriftelijke vragen art. 42 RvO van Progressief Woerden inzake Meer licht op het Inlichtingenbureau

Beantwoording van de vragen

De stichting Inlichtingenbureau is een landelijke organisatie die verschillende meldingen van bijstandsgerechtigden verzamelt en deze doorspeelt naar de desbetreffende gemeente. Deze stichting heeft een private rechtsvorm, terwijl het publieke taken uitvoert. De stichting werkt met privacygegevens van burgers, maar hoeft vanwege haar rechtsvorm geen verantwoording af te leggen. <https://www.inlichtingenbureau.nl/>

De werkwijze van dit Inlichtingenbureau is in de publiciteit gekomen naar aanleiding van de boodschappenaffaire in de gemeente Wijdmeren. Er zijn inmiddels in meerdere gemeenten door politieke partijen vragen gesteld over de werkwijze en positie van dit Inlichtingenbureau. Hoewel we als Progressief Woerden weten dat we in Woerden uitgaan van de 'menselijke maat' zoals ook is gezegd als antwoord op onze eerdere vragen naar aanleiding van die boodschappenzaak (D/21/007102), hebben we wel wat vragen over de werkwijze van dit bureau.

1. Klopt het dat gemeente Woerden ook gebruikmaakt van diensten van het Inlichtingenbureau? Waarvoor en op welke wijze?

Antwoord:

Ja dat klopt.

De gemeente Woerden maakt voor de volgende diensten gebruik van het Inlichtingenbureau (IB), de gegevensuitwisseling is altijd digitaal:

- Werk & Inkomen: voor de bepaling van het uitkeringsrecht (inkomen en vermogen), Ferm Werk voert deze taak uit.
- Onderwijs: voor informatie over het inkomen van jongeren (van 18 tot 23 jaar) zonder startkwalificatie. Vanwege de regio-indeling verloopt de gegevensuitwisseling via de 'contactgemeente' Utrecht.
- Belastingen: voor het bepalen van het recht op kwijtschelding gemeentelijke belastingen.
- Wmo & Jeugdzorg: voor digitale gegevensuitwisseling tussen gemeente en zorgaanbieders via het Gegevensknooppunt (GGK).

2. Hoeveel signalen over bijstandsfraude heeft de gemeente van het Inlichtingenbureau ontvangen en hoe vaak is op basis daarvan gehandhaafd?

Antwoord:

Het IB fungeert als informatieknoppunt en signaleert zelf geen fraude. Met de verkregen informatie kan de gemeente/Ferm Werk bepalen of er sprake is van een correcte uitkeringsverstrekking. Als er verschillen zijn tussen de

informatie van het IB en de administratie van Ferm Werk wordt dat onderzocht.

Bijvoorbeeld, als een inwoner met een bijstandsuitkering parttime gaat werken ontvangt Ferm Werk daarover een signaal van het Inlichtingenbureau. Als deze inwoner de arbeidsbetrekking en inkomsten uit de werkzaamheden heeft gemeld bij Ferm Werk is er geen sprake van fraude.

In 2020 zijn er door Ferm Werk in totaal 550 meldingen van het Inlichtingenbureau ontvangen. Bij 50 signalen heeft dit geleid tot een aanpassing van de uitkering waarvan in één geval sprake was van fraude. Over 2019 zijn de aantallen vergelijkbaar.

3. Tot welke instanties en datasets heeft het Inlichtingenbureau toegang om gegevens te verwerken? Welke worden ook daadwerkelijk gebruikt door het Inlichtingenbureau bij het signaleren van uitkeringsfraude?

Antwoord:

Zoals in de beantwoording van vraag 2 is aangegeven signaleert het IB geen fraude. Op hun website heeft het IB een handig overzicht van alle partijen waarvan ze persoonsinformatie verwerken en waarvoor:

<https://www.inlichtingenbureau.nl/Over-ons/Veelgestelde-vragen/Verwerking-persoonsgegevens>

Een opsomming uit dit overzicht: UWV, DUO, SVB, RDW, gemeenten, LBIO, CJIB, Belastingdienst, Waterschappen, VO-scholen en Mbo-instellingen, zorgaanbieders, CAK.

4. Hoe kijkt het college naar de proportionaliteit (zoals vastgelegd in de AVG) van het gebruik van gegevens door het Inlichtingenbureau?

Antwoord:

Het college onderschrijft de proportionaliteit zoals deze is neergelegd in de Avg en handelt hier ook naar.

De Avg schrijft in artikel 5 voor dat persoonsgegevens, toereikend en terzake dienend dienen te zijn en beperkt moeten blijven tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Dit algemene proportionaliteitsbeginsel is nader uitgewerkt in de materiewetten die het college c.q. Ferm Werk moet uitvoeren. Dat zijn de Participatiewet en de Wet Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen, kortweg Suwi. De wetgever heeft in die wetten bepaald dat er gegevens mogen en moeten worden uitgewisseld en welke gegevens dat zijn om tot een deugdelijk besluit te komen over bijvoorbeeld een aanvraag of een controle op een uitkering.

Ferm Werk voert zijn werk uit conform deze wetten. Dat betekent dat Ferm Werk bij elke aanvraag bij het Inlichtingenbureau de gegevens die een aanvrager opgeeft controleert. Daarnaast vergelijkt Ferm Werk mutaties van het Inlichtingenbureau met wijzigingen die de uitkeringsgerechtigde heeft opgegeven (zie voorbeeld beantwoording vraag 2). Buiten deze automatische gegevensuitwisseling is een sociaal rechercheur ook bevoegd om gegevens op te vragen bij het Inlichtingenbureau in het geval er een vermoeden is van fraude.

5. Wat vindt het college van de werkwijze van dit Inlichtingenbureau, een private stichting die geen verantwoording hoeft af te leggen over wat ze doen met gegevens van onze inwoners?

Antwoord:

De veiligheid en correcte verwerking van de persoonsgegevens van onze inwoners staat bij het college voorop. De voorwaarden en manier waarop het IB deze persoonsgegevens verwerkt is naar de mening van het college met voldoende waarborgen omgeven om te veronderstellen dat dit veilig gebeurt.

Anders dan vragensteller aangeeft moet het IB zich wel degelijk verantwoorden over de wijze waarop met persoonsgegevens wordt omgegaan. Het IB legt verantwoording af aan het ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) en gemeenten. Dit wordt gedaan in de vorm van een jaarverslag, accountantscontrole en externe onafhankelijke EDP-audit op de gegevensverwerking (vanuit informatieveiligheidsperspectief).

Ten slotte:

- Over de rol van het IB bij de opsporing van bijstandsfraude zijn begin dit jaar door Tweede Kamerlid J. van Dijk vragen aan toenmalige minister Koolmees gesteld. De vragen en beantwoording kunt u ter aanvulling op deze beantwoording van het college lezen (zie kenmerk: ah-tk-20202021-1557).
 - Informatie over het Inlichtingenbureau kunt u makkelijk terugvinden op de website van het IB: <https://www.inlichtingenbureau.nl/>
-

Bijlagen

Vragen reglement van orde: D/21/034174

Schriftelijke vragen - Meer licht op het Inlichtingenbureau

De stichting Inlichtingenbureau is een landelijke organisatie die verschillende meldingen van bijstandsgerechtigden verzamelt en deze doorspeelt naar de desbetreffende gemeente. Deze stichting heeft een private rechtsvorm, terwijl het publieke taken uitvoert. De stichting werkt met privacygegevens van burgers, maar hoeft vanwege haar rechtsvorm geen verantwoording af te leggen. <https://www.inlichtingenbureau.nl/>

De werkwijze van dit Inlichtingenbureau is in de publiciteit gekomen naar aanleiding van de boodschappenaffaire in de gemeente Wijdmeren. Er zijn inmiddels in meerdere gemeenten door politieke partijen vragen gesteld over de werkwijze en positie van dit Inlichtingenbureau.

Hoewel we als Progressief Woerden weten dat we in Woerden uitgaan van de ‘menselijke maat’ zoals ook is gezegd als antwoord op onze eerdere vragen naar aanleiding van die boodschappenzaak (D/21/007102), hebben we wel wat vragen over de werkwijze van dit bureau.

1. Klopt het dat gemeente Woerden ook gebruikmaakt van diensten van het Inlichtingenbureau? Waarvoor en op welke wijze?
2. Hoeveel signalen over bijstandsfraude heeft de gemeente van het Inlichtingenbureau ontvangen en hoe vaak is op basis daarvan gehandhaafd?
3. Tot welke instanties en datasets heeft het Inlichtingenbureau toegang om gegevens te verwerken? Welke worden ook daadwerkelijk gebruikt door het Inlichtingenbureau bij het signaleren van uitkeringsfraude?
4. Hoe kijkt het college naar de proportionaliteit (zoals vastgelegd in de AVG) van het gebruik van gegevens door het Inlichtingenbureau?
5. Wat vindt het college van de werkwijze van dit Inlichtingenbureau, een private stichting die geen verantwoording hoeft af te leggen over wat ze doen met gegevens van onze inwoners?

Woerden, 26 augustus 2021
Coby Franken, Progressief Woerden